

ADVIES

CRB 2017-0440

De mededeling van de Europese Commissie
"Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone"
(COM(2016) 727 def)

**Advies m.b.t. de mededeling van de Europese Commissie
“Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone”
(COM(2016) 727 def)**

**Brussel
22-02-2017**

Inbehandelingneming

Op 16 november 2016 heeft de Europese Commissie een document gepubliceerd waarin ze, ter attentie van andere Europese instellingen, haar standpunt mededeelt over de begrotingskoers die de eurozone volgens haar zou moeten varen. Het gaat om de mededeling “Naar een positieve begrotingskoers voor de eurozone” (COM(2016) 727 def) (CCE-CRB 2016-2618).

Tijdens zijn vergadering van 23 november 2016 heeft het dagelijks bestuur kennis genomen van die mededeling en besloten dat een initiatiefadvies zou worden uitgebracht over de conclusies van de Europese Commissie.

De subcommissie Economische impact van het Europees begrotingsverdrag werd met het dossier belast en is daartoe samengekomen op 4 januari en 1 februari 2017. Na afloop van die vergaderingen heeft ze dit advies opgesteld, dat op 22 februari 2017 ter goedkeuring werd voorgelegd aan de plenaire vergadering.

Dit advies is de gezamenlijke bijdrage van de sociale gesprekspartners aan de belangrijke discussie over de adequate begrotingskoers voor de eurozone als fundamenteel onderdeel van de inspanningen van de Commissie om het debat over het algemeen belang van en de collectieve verantwoordelijkheid voor de eurozone te versterken binnen het raam van de verdieping van de EMU. Voor de sociale gesprekspartners gaat het er ook om actief deel te nemen aan de Europese begrotingsdebatten en -processen in het kader van het Stabiliteits- en groeipact.

Advies

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (hierna de Raad) is het met de Europese Commissie eens dat de koers van het begrotingsbeleid van de eurozone in de huidige context een rol heeft te vervullen in de consolidering van het economische herstel. In de eurozone in haar geheel is de output gap immers nog altijd negatief, blijft de werkloosheidsgraad hoog (en hoger dan zijn structurele peil) en volstaat het accommoderende monetair beleid van de ECB niet om de groei op zijn eentje duurzaam nieuw leven in te blazen. Bovendien suggereren de zwakke en onzekere groeivoorzichten buiten de EU dat weinig ondersteuning door de uitvoer mag worden verwacht.

De Raad deelt de bezorgdheid van de Europese Commissie m.b.t. de matig restrictieve impact van de begrotingstoestand in de eurozone als geheel die voor de komende jaren wordt verwacht op basis van de begrotingsplannen van haar lidstaten. Hij onderstreept dat een evenwicht moet kunnen worden gevonden tussen, enerzijds, begrotingsregels die de houdbaarheid van de overheidsfinanciën waarborgen en, anderzijds, de capaciteit van de regeringen om de economische groei te versterken met productieve investeringen, wat bijdraagt aan jobcreatie en sociale samenhang.

Los van de algemene begrotingstoestand constateert de Raad, net als de Europese Commissie, dat tussen de lidstaten van de eurozone verschillen in de begrotings- en externe positie bestaan. Terwijl diverse lidstaten kampen met een hoge overheidsschuld, met moeilijkheden om hun begrotingsdoelstellingen op middellange termijn te halen en met een soms precare lopende rekening, hebben andere lidstaten een redelijke of dalende schuldenlast, slagen ze erin hun begrotingsdoelstellingen op middellange termijn te bereiken of zelfs te overschrijden en hebben ze soms een aanzienlijk lopend overschot.

Volgens de Raad is een betere coördinatie van het begrotingsbeleid op het niveau van de eurozone dan ook mogelijk en, in de huidige context, wenselijk. Hij gaat meer bepaald akkoord met het argument van de Commissie dat het voeren van een meer accommoderend begrotingsbeleid in de landen waar het kan een positieve economische impact in andere landen van de eurozone zou kunnen hebben als tegengewicht voor de begrotingsaanpassingen in die andere landen.

In dit opzicht neemt de Raad ook akte van de mededeling in het kader van de vergadering van de Eurogroep van 5 december 2016, waarin wordt geconcludeerd dat alleen Duitsland, Luxemburg en Nederland voldoende begrotingsruimte hebben om hun overheidsuitgaven te verhogen en tegelijk het Stabiliteits- en groeipact na te leven. De Raad betreurt evenwel dat geen specifieke doelstellingen werden vastgelegd om die landen ertoe aan te zetten die begrotingsruimte daadwerkelijk te gebruiken met de bedoeling hun binnenlandse vraag en hun groeipotentieel te versterken en positieve effecten op het niveau van de eurozone te genereren met respect voor de Europese begrotingsregels. De Raad wijst er wel op dat Nederland heeft aangekondigd dat het van plan is zijn investeringsuitgaven in 2017 op te trekken en dat Duitsland wellicht ook meer zal uitgeven.

De Raad wijst op een passage in de analyse van de Europese Commissie waar ze het heeft over wat soms als een asymmetrie van het Europese begrotingskader wordt beschreven: *de regels van het stabiliteits- en groeipact voorzien in strengere mechanismen voor de lidstaten die van hun budgettaire doelstelling op middellange termijn afwijken. Voor lidstaten die hun budgettaire doelstellingen hebben bereikt en/of meer budgettaire ruimte hebben om te handelen, kunnen de instrumenten van het Europees semester slechts aanbevelen, niet afdwingen, een expansiever begrotingsbeleid te voeren.*

De Raad onderstreept voorts dat het noodzakelijk is de kwaliteit en de doeltreffendheid van de overheidsuitgaven in aanmerking te nemen uit het oogpunt van de economische groei en de werkgelegenheid, maar ook van de sociale samenhang.

De Raad herinnert hierbij aan het belang van de – openbare en particuliere – investeringen, meer bepaald in infrastructuur (mobiliteit, energie enz.), voor het scheppen, in stand houden en uitbreiden van een gunstige omgeving voor economische groei en werkgelegenheid.¹ Op die manier dragen deze investeringen ook bij aan de verhoging van de levensstandaard en aan de versterking van de sociale samenhang. Dit geldt voor elke lidstaat van de eurozone en met name voor die met een negatieve output gap.

De Raad dringt er bij de overheden op aan te zorgen voor een adequaat niveau van publieke investeringsuitgaven, zonder de houdbaarheid van de overheidsfinanciën in gevaar te brengen. Dit moet gebeuren in functie van de omvang van de nationale economie, de structuur van de economische bedrijvigheid en vooral in functie van de staat van de openbare infrastructuur en de bestaande en toekomstige behoeften ter zake. Wat dit laatste aspect betreft, maakt de Raad zich zorgen over de degradatie van de voorraad openbare activa als gevolg van het feit dat de netto-overheidsinvesteringen al minstens twintig jaar een zeer laag peil te zien geven in Duitsland en België.

De Raad vestigt de aandacht op de conclusies van de studie van de NBB (Economisch Tijdschrift, september 2016) waarin de vraag wordt gesteld of aanvullende maatregelen ter bevordering van de overheidsinvesteringen kunnen worden genomen via aanpassingen van de statistische behandeling van de investeringen of wijzigingen in de Europese begrotingsregels, aangezien de zogeheten investeringsclausule in het kader van het Stabiliteits- en groeipact maar onder strikte voorwaarden, waaraan slechts een beperkt aantal landen voldoen, kan worden toegepast. In 2016 vervulde alleen Finland die voorwaarden.

Volgens de deskundigen van de NBB zijn de basisregels voor de statistische behandeling van investeringen in het methodologisch kader van het ESR 2010 duidelijk en is een hertekening van deze regels onwenselijk. Het is echter wel van groot belang dat Eurostat volledige klaarheid schept over de concrete toepassing van die regels, zodat duidelijk is hoe investeringsuitgaven die worden gerealiseerd via publiek-private samenwerkingsverbanden of andere alternatieve financieringswijzen, worden geboekt. In verband met de toepassing van de Europese begrotingsregels van het Stabiliteits- en groeipact, dient te worden overwogen om de wijze waarop overheidsinvesteringen in aanmerking worden genomen te herzien met het oog op een gunstiger behandeling van deze uitgaven. Dit is mogelijk door, bij de bepaling van het begrotingssaldo dat in aanmerking wordt genomen, de investeringsuitgaven te vervangen door de afschrijvingen op de overheidsinvesteringen. Dit zou erop neerkomen dat het financieringssaldo van de overheid wordt gecorrigeerd voor de netto-investeringen. Dit voorstel zou een investeringsimpuls mogelijk maken, wat in de actuele omstandigheden van lage overheidsinvesteringen, zwakke vraag, matige potentiële groei en lage rentevoeten hoogst wenselijk is.

In het kader van de ontwikkeling van een Europees begrotingsmodel bespreken de Europese instellingen het eindrapport van de Groep op hoog niveau eigen middelen (Rapport-Monti, januari 2017). De sociale gesprekspartners vinden dat ze moeten worden betrokken bij het globale denkwerk en bij de debatten over de mogelijke opties die worden onderzocht met het oog op het toekomstige begrotingskader van de Europese Unie.

---

¹ In dit verband hebben de sociale gesprekspartners kennisgenomen van een recente publicatie van het Federaal Planbureau waaruit blijkt dat de overheid de economische groei in België kan stimuleren door meer te investeren. Een structurele toename van de investeringen van 2,4 tot 2,9% van het bbp zou het bbp over twintig jaar met 2,77% in volume doen stijgen tegenover het referentiescenario. Aangezien de op die manier gegenereerde extra groei gunstig zou zijn voor de overheidsfinanciën, zou de kostprijs van die maatregel beperkt blijven. Een aanvullende financiering zou wel nog altijd noodzakelijk zijn, waarbij er rekening mee moet worden gehouden dat de financieringswijze een impact zou hebben op de efficiëntie van de maatregel.

Woonden, onder het voorzitterschap van de heer R. TOLLET, voorzitter van de Raad, de plenaire vergadering van 22 februari 2017, bij:

Lid benoemd op voorstel van de representatieve organisaties van de industrie en van het bank- en verzekeringswezen:

de heer ROOSENS

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de ambachten, de kleine en middelgrote handelsondernemingen en de kleinindustrie vertegenwoordigen:

de heren BORTIER en LESCEUX

Lid benoemd op voorstel van de landbouworganisaties

de heer GOTZEN

Lid benoemd op voorstel van de bosbouw

de heer COOLENS

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de arbeiders vertegenwoordigen:

Algemeen Belgisch Vakverbond van België: de heer QUINTARD

Algemeen Christelijk Vakverbond van België: de heren HANSSENS en VAN ZWOL

Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België: de heer VALENTIN